

کمیته مستقل بین‌المللی حقیقت‌یاب در مورد جمهوری اسلامی ایران

(ترجمه غیررسمی)

حیطه اختیارات و اصول کار

۱. کمیته مستقل بین‌المللی حقیقت‌یاب در مورد جمهوری اسلامی ایران (کمیته حقیقت‌یاب) از طریق قطعنامه س-۱/۳۵ شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد، مصوب سوم آذر ۱۴۰۱، تشکیل شد.

۱- ماموریت

۲. در قطعنامه س-۱/۳۵، بند ۷، شورای حقوق بشر، تصمیم به «تشکیل یک کمیته حقیقت‌یاب مستقل بین‌المللی که با انتصاب ریاست این شورا تا پایان پنجاه و پنجمین جلسه شورای حقوق مشغول به کار باشد» گرفت.

۳. قطعنامه س-۱/۳۵، بند ۷، ماموریت‌های زیر را در دستورکار کمیته حقیقت‌یاب قرار داده است:

الف) انجام تحقیقات جامع و مستقل در رابطه با موارد گزارش شده نقض حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران مرتبط با اعتراضات آغاز شده در ۲۵ شهریور ۱۴۰۱، به ویژه موارد نقض مرتبط با زنان و کودکان؛

ب) مشخص کردن حقایق مرتبط با این موارد گزارش شده نقض حقوق بشر و شرایط پیرامون آن‌ها؛

س) گردآوری، منسجم کردن و تحلیل شواهد و مدارک موارد نقض حقوق بشر و حفظ و نگهداری این شواهد و مدارک، از جمله در راستای همکاری‌های احتمالی با هرگونه اقدامات حقوقی؛

د) تعامل با تمام افراد و نهادهای مربوط، از جمله دولت جمهوری اسلامی ایران، دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل، گزارشگر ویژه در مورد وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران، نهادهای مربوطه سازمان ملل، سازمان‌های حقوق بشری و جامعه مدنی.

۴. علاوه بر این، در بند ۸ این قطعنامه، شورای حقوق بشر «از کمیته حقیقت‌یاب مستقل بین‌المللی تقاضا دارد تا طی گفتگویی تعاملی در پنجاه و سومین جلسه شورای حقوق بشر، یک بروزآوری شفاهی در مورد ماموریتش و در پنجاه و پنجمین جلسه شورای حقوق بشر، طی گفتگویی تعاملی، گزارشی جامع از نتیجه تحقیقاتش را به این شورا ارائه دهد».

۵. اعضای کمیته حقیقت‌یاب پس از انجام مشاورات و در نظر گرفتن رویکرد و عملکرد سازوکارهای تحقیقاتی مشابه و قیاس‌پذیر، در صورت قابل اعمال بودن، دامنه و رویکرد ماموریتشان را به شرح زیر تفسیر کرده‌اند:

الف - محدوده زمانی

۶. قطعنامه س-۱/۳۵، در بند ۷ تصریح می‌کند که ماموریت کمیته حقیقت‌یاب انجام تحقیقات در رابطه با موارد گزارش شده نقض حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران «در ارتباط با اعتراضات آغاز شده در ۲۵ شهریور ۱۴۰۱ است». این قطعنامه علاوه بر این، مشخص کردن حقایق موارد گزارش شده نقض حقوق بشر و شرایط پیرامون آن‌ها را در دستورکار کمیته حقیقت‌یاب قرار داده است. در نتیجه، تحقیقات کمیته حقیقت‌یاب می‌تواند دربرگیرنده هرگونه حقایق یا شرایط، در صورتی که مربوط به اعتراضات آغاز شده در ۲۵ شهریور ۱۴۰۱ باشد، شود.

ب - محدوده جغرافیایی

۷. قطعنامه س-۱/۳۵ دامنه جغرافیایی تحقیقات کمیته حقیقت‌یاب را موارد گزارش شده نقض حقوق بشر در ارتباط با اعتراضات آغاز شده در ۲۵ شهریور ۱۴۰۱ «در جمهوری اسلامی ایران» تعیین می‌کند. در نتیجه، کمیته حقیقت‌یاب به تحقیق درباره چنین موارد گزارش شده از نقض حقوق بشر که در خاک جمهوری اسلامی ایران ارتکاب یافته و مشخص کردن حقایق مرتبط با و شرایطی که در بستر آن چنین موارد نقض حقوق بشری ارتکاب یافته، خواهد پرداخت.

پ - دامنه صلاحیت موضوعی

۸. قطعنامه س-۱/۳۵، بند ۷، به کمیته مأموریت تحقیق درباره «موارد گزارش شده نقض حقوق بشر» در جمهوری اسلامی ایران «در ارتباط با اعتراضات آغاز شده در ۲۵ شهریور ۱۴۰۱، به ویژه در رابطه با زنان و کودکان» و همچنین مشخص کردن «حقایق مرتبط با و شرایط زمینه‌ای» چنین موارد نقض گزارش شده‌ای را می‌دهد.

۹. بدین ترتیب، قطعنامه تمام موارد نقض حقوق بشر ارتکاب یافته توسط مأمورین یا نهادهای حکومتی تحت پوشش قوانین داخلی و بین‌المللی، از جمله موارد نقض حقوق بشر که تحت شرایط مشخص مصداق جرم تحت قوانین بین‌المللی محسوب می‌شوند، را مورد اشاره قرار می‌دهد.

۱۰. بر اساس قطعنامه س-۱/۳۵، کمیته حقیقت‌یاب می‌تواند موارد نقض حقوق بشر گزارش شده در ارتباط با اعتراضات، از جمله - اما نه تنها منحصر به - توسل غیر ضروری و در تناقض با اصل تناسب به قوای قهریه، قتل‌های فرافضایی و سایر اشکال سلب خودسرانه حق حیات، شکنجه و رفتارها و مجازات‌های بی‌رحمانه، غیر انسانی و تحقیرآمیز، خشونت جنسی و مبتنی بر جنسیت، بازداشت و دستگیری خودسرانه، ناپدیدسازی‌های قهری، نقض اصول دادرسی منصفانه، محدودیت‌های بی‌مورد بر آزادی عقیده و بیان، آزادی اندیشه، وجدان و دین، آزادی تجمع مسالمت‌آمیز و آزادی تشکل‌ها، و همچنین اشکال تبعیض ممنوع طبق قوانین بین‌المللی حقوق بشر را مورد تحقیق قرار دهد. کمیته حقیقت‌یاب همچنین ممکن است موارد نقض گزارش شده حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مربوط به اعتراضات آغاز شده در ۲۵ شهریور ۱۴۰۱ را مورد تحقیق قرار دهد.

۱۱. کمیته حقیقت‌یاب در راستای اجرای مأموریتش جهت مشخص کردن حقایق مرتبط با موارد گزارش شده نقض حقوق بشر در ارتباط با اعتراضات و شرایط پیرامونی آن‌ها ممکن است به علاوه، به بررسی قوانین، سیاست‌ها، و اقدامات تبعیض‌آمیزی که تمام جنبه‌های زندگی زنان و دختران را تحت تأثیر قرار می‌دهد، مینا و ریشه موارد نقض بوده و منجر به تشدید پیامدهای نقض حقوق بشر بر گروه‌های خاصی از جمعیت می‌شود نیز بپردازد. کمیته حقیقت‌یاب موارد نقض حقوق بشر ارتکاب یافته علیه زنان و کودکان و پیامدشان بر آن‌ها را مورد تحقیق قرار داده، موارد نقض حقوق بشر را با روشی حاوی حساسیت‌های لازم در رابطه با کودکان و ابعاد جنسیتی موارد نقض تحلیل کرده و ابعاد جنسیتی این موارد نقض را مورد ارزیابی و بررسی قرار خواهد داد. با بکارگیری رویکردی تقاطعی که [درهم‌تنیدگی لایه‌های مختلف عواملی همچون - اما نه محدود به - سن، هویت جنسیتی، گرایش جنسی، نژاد، هویت ملی و اتنیک، دین، مذهب، داشتن معلولیت وضعیت اقتصادی و اجتماعی که افراد بر مبنای آن مورد تبعیض مضاعف قرار می‌گیرند] (اینترسکشنالیته)، این کمیته توجه ویژه به تبعیض بر اساس سن، جنس، جنسیت، گرایش جنسی، هویت جنسیتی، داشتن معلولیت، وضعیت اقتصادی-اجتماعی، دین و هویت اتنیک، و همچنین تبعیض علیه افراد متعلق به اقلیت‌ها خواهد داشت. توجه خاص به موارد گزارش شده نقض حقوق گروه‌هایی که در معرض تبعیض و محرومیت و به حاشیه‌راندن قرار گرفته‌اند، و ماهیت و دامنه پیامد و تبعات چنین موارد نقضی تعلق خواهد گرفت.

۱۲. هنگام انجام تحقیقات در رابطه با موارد نقض گزارش شده و مشخص کردن حقایق مرتبط با و شرایط پیرامونی آن‌ها، کمیته حقیقت‌یاب همچنین ممکن است به تحلیل الگوهای مصونیت از مجازات، شناسایی افراد و نهادهای مسئول موارد نقض مطرح شده بپردازد و حقایق مرتبط با مسئولیت آن‌ها در قبال موارد نقض را ثبت کند.

۱۳. جهت تحقق این مأموریت، کمیته حقیقت‌یاب به گردآوری، منسجم کردن، تحلیل و حفظ اطلاعات و شواهد و مدارک مربوط به این موارد نقض خواهد پرداخت. در انجام این امر رویکردی واجد حساسیت‌ها و قابلیت‌های مرتبط با تحقیق در مورد کودکان و ابعاد جنسیتی موضوعات، با محوریت قربانیان و بازماندگان و همچنین رویکردی تقاطعی (اینترسکشنال) که تأثیر اشکال چندگانه تبعیض را بر قربانیان نقض حقوق بشر مورد بررسی قرار می‌دهد به کار گرفته خواهد شد.

۱۴. در راستای اجرای مأموریت در ارتباط با جمع‌آوری شواهد و مدارک، کمیته حقیقت‌یاب با پیروی از استانداردها و روش‌شناسی‌های مرتبط، سعی در دسترسی یافتن به و گردآوری اطلاعات و مدارک و شواهد، شامل مصاحبه‌ها، شهادت شاهدان، مدارک و سایر اطلاعات خواهد کرد. جهت گردآوری اطلاعات مربوط به تحقیقاتش این کمیته با طیف مختلفی از افراد و نهادهای، شامل دولت جمهوری اسلامی ایران، دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل

متحد، گزارشگر ویژه در مورد وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران و سایر سازوکارها و نهادهای مرتبط سازمان ملل، سازمان‌های جامعه مدنی و سایر افراد و نهادهای مربوطه تعامل خواهد داشت. هنگام جمع‌آوری اطلاعات و شواهد و مدارک، کمیته حقیقت‌یاب از ارائه‌دهنده اطلاعات رضایت آگاهانه جهت استفاده و به اشتراک گذاشتن این اطلاعات اخذ و این رضایت را ثبت خواهد کرد.

۱۵. کمیته حقیقت‌یاب، در راستای اجرای مأموریت خود در رابطه با منسجم کردن شواهد، شواهد و اطلاعات در اختیار خود را با هدف تسهیل همکاری با هر گونه اقدامات حقوقی منطبق با معیارهای بین‌المللی در سطوح ملی، منطقه‌ای یا بین‌المللی، در صورت قابل اجرا بودن، ساماندهی، ارزیابی و سازماندهی خواهد کرد.

۱۶. در راستای اجرای مأموریت برای حفظ شواهد و مدارک، کمیته حقیقت‌یاب تمام ضمانت‌های لازم را جهت حفظ و نگه‌داری، رسیدگی، و ذخیره کردن اطلاعات و مدارکی که جمع‌آوری می‌کند، از جمله تمام ضمانت‌های لازم امنیتی، ضمانت‌های ناظر بر محرمانگی و محترم‌شمردن امتیازها و مصونیت‌های سازمان ملل متحد را رعایت و تضمین می‌کند که تا حد اکثر امکان زنجیره حفاظتی مقتضی برای تحقق مأموریتش بی‌وقفه و ناگسستگی باقی بماند.

۱۷. کمیته حقیقت‌یاب مأموریت گردآوری، منسجم کردن، تحلیل و حفظ و نگهداری اطلاعات و مدارک را در سایه امکان همکاری با اقدامات حقوقی انجام خواهد داد. چنین همکاری می‌تواند شامل به اشتراک گذاشتن اطلاعات و شواهد و مدارک مربوطه، به نحوی منطبق با معیارهای حقوق بین‌الملل، با دادگاه‌های صالح مربوطه ملی، منطقه‌ای یا بین‌المللی، دیوان‌ها، یا مقامات تحقیقاتی، دادستانی یا قضایی باشد که اکنون صلاحیت قضایی جهت رسیدگی به موارد نقض حقوق بشر تحت بررسی کمیته حقیقت‌یاب را دارند و یا در آینده چنین صلاحیتی خواهند داشت. همچنین، همکاری می‌تواند شامل به اشتراک گذاشتن اطلاعات و شواهد و مدارک مربوطه با سایر روندهای حقوقی، در صورت صلاحیت و شایستگی آن‌ها، باشد.

۱۸. در امر به اشتراک گذاشتن اطلاعات و شواهد و مدارک ضوابط، آیین‌نامه‌ها و سیاست‌های سازمان ملل، و حقوق بین‌المللی مربوطه، و همچنین رویه‌های سودمند سایر سازوکارهای بین‌المللی مشابه مد نظر قرار خواهد گرفت.

۱۹. در لحاظ کردن به اشتراک گذاری اطلاعات و شواهد و مدارک، کمیته حقیقت‌یاب به عواملی چون - اما نه محدود به - حد و حدود رضایت داده شده از سوی منابع اطلاعات، محرمانگی اطلاعات و شواهد و مدارک و حقوق قربانیان و شاهدان، و همچنین سایر معیارهای ناظر بر نگهداری اطلاعات محرمانه توسط سازمان ملل توجه کرده و آن‌ها را محترم خواهد شمرد. این کمیته تمام موارد حفاظتی در رابطه با [قربانیان و شاهدان] و سایر خطرناک‌ها و نگرانی‌های مربوطه به استفاده از چنین اطلاعات و شواهد و مدارکی را مورد ارزیابی قرار خواهد داد و رویکردهای مناسب با حساسیت‌های مرتبط با کودکان، عوامل جنسیت‌بنیان و همچنین رویکردی قربانی و بازمانده محور به کار خواهد گرفت.

۲۰. علاوه بر این، اطلاعات و شواهد و مدارک تنها می‌تواند با مقامات و سازمان‌هایی که منطبق با استانداردهای حقوق بین‌الملل عمل می‌کنند و به شکل معتبر این امر را تضمین کرده و به تصویر می‌کشند که هرگونه استفاده از اطلاعات و شواهد و مدارک منطبق با قوانین و استانداردهای حقوق بشری بین‌المللی، از جمله حقوق مرتبط با اصول دادرسی عادلانه، حقوق قربانیان و اصل حفاظت از شاهدان و قربانیان خواهد بود به اشتراک گذاشته شود. همسو با اصول و سیاست‌های سازمان ملل، کمیته حقیقت‌یاب اطلاعات و شواهد و مدارک را جهت استفاده در روندهای کیفری که در آن‌ها امکان صدور احکام یا اجرای مجازات اعدام وجود دارد به اشتراک نخواهد گذاشت.

۲۱. در تحقق مأموریت خود در مورد همکاری با تمام افراد و نهادهای مربوطه، کمیته حقیقت‌یاب باید به نحوی فعالانه با افراد و نهادهای مرتبط، به ویژه با قربانیان و بازماندگان و مدافعین و نمایندگان آن‌ها کار کرده تا مشارکت آگاهانه آن‌ها را در فعالیت‌های مرتبط کمیته، از جمله در شکل دادن به توصیه‌های مرتبط با اقدامات در راستای مسئول نگاه‌داشتن [مرتکبین و مسئولین] میسر و تسهیل کند.

۲۲. کمیته حقیقت‌یاب ممکن است در بروزآوری شفاهی خود به شورای حقوق بشر طی گفتگویی تعاملی در پنجاه و سومین جلسه این شورا و در گزارش جامع خود از یافته‌هایش به این شورا طی گفتگویی تعاملی در پنجاه و پنجمین جلسه این شورا، توصیه‌هایی به جمهوری اسلامی ایران درباره اقدامات در راستای پیشگیری از نقض حقوق بشر، محافظت از قربانیان و شاهدان، و اقدامات جبرانی و در رابطه با مقابله با مصونیت از مجازات ارائه دهد. این توصیه‌ها ممکن است شامل اقدامات سیاسی و حقوقی، اقدامات در راستای تضمین پاسخگوسازی مرتکبین و تضمین حق قربانیان بر دسترسی به عدالت، دانستن حقیقت و جبران خسارت باشد. توصیه‌ها همچنین می‌تواند حاوی اقداماتی باشد که سایر کشورها عضو سازمان ملل، سازمان‌های بین‌المللی، موسسات چنددولتی و بخش خصوصی برای افزایش احترام و رعایت و حفاظت از حقوق بشر، ترویج برابری، حقیقت و عدالت و در پشتیبانی از طراحی و اجرای برنامه‌های جبران خسارت اتخاذ می‌کنند.

۲۳. ممکن است کمیته حقیقت‌یاب در قالب ماموریتش، در صورتی که مناسب تشخیص داده شود، فعالیت‌های دیگری نیز انجام دهد، و همچنین در رابطه با موضوعات تحت ماموریتش اولویت‌هایی را، از جمله با توجه به سنگینی موارد گزارش شده نقض حقوق بشر و ماهیت نمادین آن‌ها و همچنین چالش‌ها و فرصت‌های تحقیقاتی، و بر مبنای تحولات و مشاوره‌های جدید، قائل شود.

۲. ترکیب کمیته

۲۴. در ۳ دی ۱۴۰۱، ریاست شورای حقوق بشر سه کارشناس مستقل و بی‌طرف را جهت هدایت اجرای فعالیت‌های این ماموریت منتصب کرد: سارا حسین (بنگلادش) در مقام ریاست کمیته حقیقت‌یاب، شاهین سردار علی (پاکستان)، و ویویانا کرسیتسویچ (آرژانتین).

۲۵. دبیرخانه کمیته حقیقت‌یاب از کارکنانی با تجربه و تخصص خاص در حوزه‌های کاری این ماموریت، از جمله با دانش ماهوی در مورد حقوق بشر بین‌المللی، به طور خاص حقوق قربانیان، حقوق مرتبط با جنسیت، حقوق زنان و کودکان، و همچنین تجربه فنی انجام تحقیقات حقوق بشری، همراه با کارکنان پشتیبانی مربوطه تشکیل شده است. کارکنان کمیته حقیقت‌یاب باید با در نظر گرفتن تنوع جغرافیایی، تجربه و تخصص مربوط به ابعاد جنسیتی و منطقه‌ای، طبق معیارهای متناسب با دبیرخانه سازمان ملل استخدام شوند. مقر دبیرخانه در ژنو است.

۳. همکاری

۲۶. قطعنامه س-۱/۳۵، بند ۹ از دولت جمهوری اسلامی ایران می‌خواهد که با کمیته حقیقت‌یاب همکاری کامل داشته باشد، به این کمیته اجازه دسترسی و ورود بلامانع و بدون تاخیر به خاک کشور داده و تمام اطلاعات لازمی که اعضای کمیته حقیقت‌یاب در جهت تحقق ماموریتشان به آن نیاز دارند را در اختیارشان قرار دهد. دولت جمهوری اسلامی ایران می‌بایست اطلاعات، از جمله تمام اطلاعات مرتبط با موارد نقض گزارش شده حقوق بشر، نگرانی‌های مربوط به مسائل حفاظت [از شاهدان و قربانیان] و تضمین حقوق قربانیان به دانستن حقیقت، دسترسی به عدالت و جبران خسارت را فراهم کند. کمیته حقیقت‌یاب در رابطه با پیشگیری [از نقض حقوق بشر]، محافظت از حقوق و پاسخگو نگاهداشتن [مرتکبین] با دولت جمهوری اسلامی ایران تعامل خواهد کرد. این کمیته گزارشی از همکاری دریافت شده از جمهوری اسلامی ایران را در گزارش خود به شورای حقوق بشر ارائه خواهد.

۲۷. در انجام ماموریتش، کمیته حقیقت‌یاب از تمام دولت‌های عضو سازمان ملل، اداره‌ها، موسسات و نهادها و تمام موسسات ملی و بین‌المللی مربوطه انتظار همکاری کامل دارد، از جمله، در صورت قابل اجرا بودن، همکاری در رابطه با فراهم کردن اطلاعات مرتبط با نگرانی‌های مربوط به مسائل حفاظتی [شاهدان و قربانیان] و تضمین کردن حقوق قربانیان بر دانستن حقیقت، دسترسی به عدالت و جبران خسارت. کمیته حقیقت‌یاب باید تلاش کند تا از هر کشوری که به اعتقاد این کمیته جهت پیشبرد تحقیقاتش مفید واقع می‌شود بازدید کند.

۴. قانون قابل اجرا

۲۸. قوانین بین‌المللی حقوق بشری، چارچوب حقوقی و قانون قابل اجرای کمیته را تشکیل می‌دهد. به خصوص، جمهوری اسلامی ایران میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی، میثاق بین‌المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، کنوانسیون حقوق کودک، کنوانسیون بین‌المللی حذف تمام اشکال تبعیض نژادی، و کنوانسیون حقوق اشخاص دارای معلولیت را به تصویب رسانده است.

۲۹. طبق قوانین بین‌المللی حقوق بشری، کشورها موظف به احترام، حفاظت و تامین حقوق بشر در قلمرو و حوزه صلاحیت قضایی خود هستند و مسئولیت ارتکاب هر تخلفی از سوی نهادها و مامورینشان بر عهده آن‌هاست. این تعهد در ذات خود شامل تعهد به پیشگیری، انجام تحقیقات و مجازات مرتکبین موارد نقض، از جمله موارد نقضی که توسط عوامل غیرحکومتی ارتکاب یافته، و همچنین تضمین دسترسی قربانیان و بازماندگان به اقدامات جبرانی و ترمیمی موثر نیز هست. همچنین، طبق حقوق بین‌الملل، و تحت شرایط مشخص، اعمال عوامل غیرحکومتی، منتسب به حکومت آن کشور بوده و بدین ترتیب تحت مسئولیت حکومت قرار می‌گیرد.

۳۰. در صورت مقتضی، کمیته حقیقت‌یاب همچنین دیگر تعهدات جمهوری اسلامی ایران و سایر کشورها تحت حقوق بین‌الملل را در نظر خواهد گرفت. در انجام این امر، کمیته حقیقت‌یاب معاهدات بین‌المللی و حقوق عرفی بین‌الملل، از جمله، در صورت مقتضی، در رابطه با جرایم تحت حقوق بین‌الملل را اعمال خواهد کرد.

۳۱. کمیته حقیقت‌یاب همچنین تحلیل و بررسی قوانین داخلی را، در صورت قابل اجرا بودن و در حدودی که با مأموریتش مرتبط است، مد نظر قرار خواهد داد.

۵. معیار اثبات

۳۲. مطابق با راهنمای عمومی و رویه نهادهای تحقیقاتی تاسیس شده توسط شورای حقوق بشر، کمیته حقیقت‌یاب معیار اثبات «مبنای معقول» را مینا قرار خواهد داد. به این معنا که یافته‌های تحقیقات در صورتی مصداق نقض حقوق بشر محسوب می‌شوند که معیار اثبات «مبنای معقول» به دست آمده باشد. این یعنی یک فرد ناظر معمولی معقول و بی‌طرف بر اساس بدنه‌ای از اطلاعات راستی‌آزمایی شده مبنای معقولی بیاید که بر اساس آن به این نتیجه برسد که وقایع همان‌طور که تشریح شده است به وقوع پیوسته‌اند. معیار اثبات «مبنای معقول» در انجام تحلیل و نتیجه‌گیری حقوقی برای تشخیص و اثبات عناصر موارد نقض حقوق بشر، و در صورت مرتبط بودن، تشخیص و اثبات عناصر جرایم تحت حقوق بین‌الملل، اعمال خواهد شد.

۶. استانداردها و روش‌های کار

۳۳. در اجرای این مأموریت، و مطابق با چارچوب حقوقی قابل اجرا، کمیته حقیقت‌یاب به شکل حرفه‌ای و با حفظ استقلال، صداقت و درستی و با موضعی بی‌طرفانه به موارد گزارش شده نقض حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران در ارتباط با اعتراضات آغاز شده در ۲۵ شهریور ۱۴۰۱، ارتکاب یافته علیه هر شخصی، و به ویژه موارد نقض علیه زنان و کودکان رسیدگی خواهد کرد.

۳۴. روند کاری کمیته حقیقت‌یاب بر اساس بالاترین معیارهای ممکن و مطابق با منشور سازمان ملل، ضوابط، آیین‌نامه‌ها، خط‌ومشی‌ها و رویه‌های سودمند سازمان ملل، حقوق بین‌الملل و استانداردهای مربوطه، از جمله حقوق بشر خواهد بود. روند کاری بر اساس محوریت قراردادن قربانیان و بازماندگان بوده، واجد حساسیت‌های لازم در رابطه با ملاحظات مربوط به عواملی چون جنس، جنسیت، سن، دین، هویت اثنیکی، داشتن معلولیت، و سایر عواملی که قوانین بین‌المللی حقوق بشر تبعیض بر مبنای آن را ممنوع کرده است خواهد بود، رویکردی تقاطعی (اینترسکشنال) را در پیش خواهد گرفت و به «اصل آسیب نرساندن» پایبند خواهد ماند. مهم‌تر از همه، روش‌های کاری و تحقیقات کمیته حقیقت‌یاب در جهت حفظ امنیت و محافظت از قربانیان و بازماندگان، شاهدان و سایر منابع اطلاعات و شواهد و مدارک خواهد بود.

۳۵. کمیته حقیقت‌یاب دیدگاهی جنسیت-آگاه را در در تمام روش‌های کاری خود و در تمامی روند تحقیقاتش ادغام و تضمین خواهد کرد که دیدگاه‌های زنان در کار و یافته‌های منعکس می‌شود. به شکل یکسان، کمیته حقیقت‌یاب اطمینان حاصل خواهد کرد که دیدگاه کودکان را در روش‌های کاری و تحقیقاتش ادغام و مصلحت آن‌ها را رعایت خواهد کرد و هدفش حفظ امنیت آن‌ها، تندرستی و محافظت کامل از آن‌ها در برابر خطر آسیب خواهد بود. برای پیشبرد تمرکز ویژه بر کودکان، موارد نقضی که به طور خاص کودکان را هدف گرفته، و مواردی که عمدتاً بر کودکان اثر گذاشته‌اند در طول تحقیقات مورد بررسی قرار خواهند گرفت. کمیته حقیقت‌یاب تحلیلی متناسب و دارای حساسیت لازم نسبت به کودکان و ابعاد جنسیت-بنیان موارد نقض گزارش شده حقوق بشر و پیامد و اثرات متعاقب آن‌ها بر زنان و کودکان، و ابعاد جنسیتی چنین موارد نقضی را بررسی و ارزیابی خواهد کرد.

۳۶. کمیته حقیقت‌یاب هر مورد گزارش شده اذیت و آزار، ارباب، تهدید و انتقامجویی علیه شاهدان، قربانیان و بازماندگان و سایر منابع اطلاعات یا هر گونه دخالتی در روند تحقیقات را بسیار جدی تلقی خواهد کرد. در صورت ارباب و انتقامجویی علیه کسانی که مایل به همکاری با کمیته حقیقت‌یاب بوده یا با این کمیته همکاری کرده‌اند، کمیته به صورت فعالانه‌ای با کشورهای عضو، در مورد این اعمال وارد گفت‌وگو شده، در صورت مرتبط بودن، این اعمال را به طور علنی محکوم، و همچنین این موارد را به دبیرکل در راستای مأموریتش متعاقب قطعنامه ۲/۱۲ شورای حقوق بشر و مستقیماً به شورا گزارش خواهد کرد.